

A Tábla szerdán délután hirdeti ki az ítéletet Juhász Gyula sajtópörében.

Dobay Gyula jogi érvek helyett személyeskedésekkel teli vádbeszédet mondott.

Kedden délelőtti került sok huza-vona után a szegedi ítéltábla Kovács Rókus-kanácsa elé az a sajtópör, amelyet egy vezércikk miatt Dobay Gyula, a kurzuslap főszerkesztője indított Juhász Gyula ellen. A tárgyaláson feltűnést kellett Dobay személyeskedő vádbeszéde, amelyet Juhász Gyula nyugodt, fölényes nobilitással, a kulturáltság tudatában utasított vissza.

Haboy előadó táblabíró ismerletle először az iratokat. A „Szeged” 1924 szeptember 17-iki számában jelent meg a „Nem akarunk többé...” című vezércikk, amely a vasárnapi ébredő gyűléssel foglalkozott. Az előadó első sorban felolvasta azt a cikket, amely tudósítást közölt az ébredő-gyűlésről, megállapítván, hogy a gyűlésen „polgárháborúról beszélt az egyik szegedi ébredő-vezér”.

A vezércikk vezérmotívuma az volt, hogy elég volt a bolsevizmusból, akár vörös, akár fehér, akár zöld, vagy fekete. Nem kellenek olyan emberek, akik a hazafiság álarca alatt Britanniás hősteittekkel dicsekszenek. A cikk egyes kitételeit Dobay magára vonatkoztatta és pört indított azon az alapon, hogy a vezércikk megemlékezett a „levitizált kormánybiztosról” is.

Az előadó ezután Juhász Gyulának a törvényszék előtt elmondott védekezését ismerletle. Juhász kijelentette, hogy állatánosságban mozgott a cikk, arról nem tehet, ha Dobay magára vonatkoztatta. Csak igazságot írt, mint mindig, most a magyar becületéért küzdött. Köztudomású a Hancerek, a Lédererek, az Okolicsányiak tettei, ezeknek bizonyítása túlhaladja az ő erejét, *itt egy évtized büntéről van szó.*

— *Kereszténységről és magyarságról pedig ne oktasson ki engem a „Nikodaj” szerzője,* — fejezte be beszédét.

A törvényszék ezután büntősnek mondta ki Juhász Gyulát és hárommillió korona pénzbüntetésre ítélte az enyhítő szakaszok alkalmazásával. Dobay súlyosbításért is felebbezeit, Juhász pedig ártatlansága tudatában.

A referáda után, miután senkise sem tett indítványt, a pörbeszédre került sor.

Dobay Gyula mondta el jogi érvektől mentes vádbeszédét. Fentartja felebbezését, kezdte. Juhászt sohasem ismerte. Először 1918 október 30-án hallott róla. Amikor a királylátogatás alkalmából *Királyhalmassz* írt. Nemsokára gyűlés volt a Kossuth-szobor előtt, *Fürdő Sándor, Becsny Károly és Almásy Endre* mellett itt Juhász is szónokolt. *Azonanál békekötést követeltek.*

— Ez érdekesen jellemző az ő személyére, — mondta Dobay.

Ezután az ébredő-gyűlésről beszélt, amely szerinte nem ébredő-gyűlés volt, hanem a TESz rendezte.

— *En ugyan nem vagyok ébredő — mondta ezután —, de tisztességes hazafiaknak tartom őket is...*

Most arról beszél, hogy Juhász Gyula a legnagyobb magyar költő, de szerinte nem tud magyarul... A „levitizált” szó ugyanis szerinte annyit jelent, hogy az illető erkölcsi defektus, vagy büntetendő cselekmény miatt hagyta el helyét. Végül kijelentette, hogy a vezércikk inkriminált részei mind reá vonatkoztak.

— Teljes rosszakarát, a leggyalázatosabb rosszakarát jellemzi az egész cikket. Gyalázatosan megmárt nyomorult hitvány pénzért — fejezte be nobilis, jogi érvekkel teli, előkelő tónusu vádbeszédét. — Aki arra vetemedett, hogy engem megmárt, amikor az én kormánybiztoságom alatt senkinek a hajaszála nem görbült meg, még a vádlotté sem, az nem érdemli meg a 92 ik szakasz alkalmazását. Példásan szigorú büntetést kérek!

Dr. Burger Béla védő állott ezután fel.

— Elsősorban is le kívánom szögezni — kezdte —, *hogy én nem követem arra az utra Dobay Gyulát, amelyen itt jár, holott az lett volna a kötelessége, hogy az ítéltábla előtt jogilag fejtegetse felebbezését.* A vádlott becületét érintve Dobay olyan kijelentéseket tett, amelyek miatt nem részesült ugyan elnöki rendreutalásban, de ezeket én *határozottan vsztautasítom.* Ugy vélem, ezeket a kijelentéseket ő is meg fogja banni még... — *Soha!* szólt közbe halkán Dobay.

Dr. Burger ezután kimerülő beszédében hozzá fogott a törvényszék ítéletének jogi bírálatához.

A törvényszék egyszerűen végezte el az ítélet indokolását, de szerinte *nem a perrendjárás szellemében.* A vezércikk vezérfonala Dobay kijelentése volt ugyan, de Juhász teljesen állatánosságban írta cikkét, nem lokális dolgokat támadott, hanem *egész intézményeket.* Hogy a kitételek kire vonatkoznak, azt a jog szerint kell elbírálni és nem egy ember nézete szerint.

— Lehetnek ugyan születtei félreértők, mondta, de mégis tisztán a jog szerint kell őket elbírálni.

— Schmidt Ferenc, mondta tovább, egy ismert ébredő vezér volt az, aki, holott nem is tud jól magyarul, polgárháborúról beszélt a gyűlésen. Juhásznak, aki publicista, kötelessége bírálni az eseményeket. Amikor polgárháborúról beszéltek, Juhásznak, aki a béke híve, kötelessége volt bírálatot mondani, pláne akkor, amikor köztudomású volt, hogy *egyik gyilkosdógot a másik panama követi.* Ezek után *joggal követelte ő, hogy ne csak a vörös, de a fehér bolsevizmus is szűnjön meg.*

Dobay itt ismét közbeszólt, mire az elnök figyelmeztette.

Burger: A cikk tendenciája az volt, hogy *munkát, jogot, szabadságot, humanitást, haladást akarunk.* Ezután részletezi az egyes kité-

Pusztító robbanás a gráci puszkaporgyárban

Megszenesedett holttestek, leomló falak.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Grácból jelentik: A Trofaiach-puszkaporgyár első őriőrműhelyében kedden délelőtti eddig ismeretlen okból hatalmas robbanás történt. Schweiger és Heindmer munkások életüket veszítették. Holttestük részben megszenesedett és megcsontult. Heindmert a robbanás ereje mintegy 40 méter távolságra dobta.

teleket, amelyek egyike sem Dobayra vonatkozik, hanem általánosságban. Wells azt mondta: *Az európai népek dekadenciában vannak.* Hová lenne a jogszolgáltatás, ha e kijelentés miatt én is, aki európai polgár vagyok, pört indítanék emiatt Wells ellen.

— Juhász 25 éve író, aki soha nem volt még bíróság előtt. Nyilvánvaló és mindenki tudja, hogy *idedlekkért* küzd. Az ilyen ember megérdemli a *büntetőnovella* alkalmazását. Véleménye szerint Dobaynak nem az fájt, hogy Juhász bírálatot írt, nem is azt célozta, hogy becületét megvédje, de a pör megindításában véleménye szerint az volt a vezető motívum, hogy a politika ellenkező oldalán küzd Juhász Gyula.

— *Teljes felmentést kérek, nagytekintettel ítéltábla,* — fejezte be beszédét.

Juhász Gyula ezután az elnök felszólítására röviden csak ennyit válaszolt:

— *En most egyelőre egy lényegtelen dolgot szeretnék elintézni: valóban írtam Királyhalmassz-t az októberi forradalom előtt, de ezt szereltem sógorom, König Péter kérésére és zenéjére szereltem és ez így nem annyira *Királyhalmassz* volt, mint inkább *Könighalmassz.* (Derűtség.)*

Ezzel nyugodtan visszaült a vádlottak székre.

Két percre vonult csak vissza a bíróság, amikor Kovács elnök kihirdette, hogy az ítéletet szerdán délután 4 órakor hirdeti ki.

Bach Artur morfiúmmal megmérgezte magát egy bécsi penzióban.

Megrendítő lépéssel fejeződött be hétfőn délután Bach Artur tragikus élete, aki tulajdonképpen a pusztító háborúnak egy késői szerencsétlen, önmagával is meghasonlott áldozata, aki a Belvárosi Bank igazgatói szobájából került klinikára, majd szanatóriumba, végül is egy bécsi penzió zárt ajtóit mögött ökezzével vettél véget életének. Az öngyilkosság híre kedden érkezett meg Szegedre, a jelentések még szűkszavúak, de a szakadozott táviratokból és értesülésekből előrajzolódik a fiatal bankigazgató tragédiája. A megrendítő eseményekről a *Délmagyarország* munkatársa a következő részleteket jelentheti:

A fiatal Bach Artur tavaly nyár óta a Bécs mellett levő *Iazersdorf* szanatóriumának volt lakója. A hegyek között levő szanatóriumból csupán néhány nappal ezelőtti bocsátották utnak, ahonnan látszólag gyógyultán távozott. Bécsben telepedett meg ezután, egy csendes penzióban bérelt magának szobát, mert az volt a szándéka, hogy még a fronton szerzett súlyos lábujját fogja egy professzornál kezelteni. Harciéren szerzett lábsebe ugyanis állandóan gennyeredett és igen heves, gyötrő fájdalmakkal járt.

Alig tartózkodott néhány napig a penzióban, amikor *hétfőn délelőtti szobájában holtan találták.* A penzió személyzete az első pillanatban nem talált magyarázatot a halálesetre, majd mindinkább megerősödött az a gyanú, hogy Bach Artur *öngyilkosságot követett el, megmérgezte magát.* Az öngyilkosságot erősítette meg az is, hogy a szoba asztalán *néhány sor irdást találtak, amelyben Bach Artur arra kéri a penzió vezetőjét, hogy értesítse haláláról Pick Móricot, az erláni szalmagyár vezetőjét.* A további jelekből pedig arra következtettek, hogy *morfiúmmal mérgezte meg magát.* A halál közvetlen és pontos okát a natósági vizsgálat eredménye fogja megállapítani. Az öngyilkosság híre Szegedre Pick Móric táviratából érkezett meg, aki a család egyik barátját értesítette a történetről.

A szerencsétlen véget ért Bach Artur Bach Jenő legidősebb fia volt, akinek pályája igen szépen, magasba ivelően indult. A tess, jó

A robbanás lelépte az épület északi falát és a *telő mintegy 150 méternyire röppelt.* A rázkódás olyan hatalmas volt, hogy *sok házban az ablaktáblák beötrtek és az ajtók felpattanáltak.* A gyár személyzete nyomban a robbanás után a veszedelemben forgó tárgyakat vízzel árasztotta el, hogy az újabb robbanásokat megakadályozza.

modoru, urí lényű fiatalember először egy előkelő bécsi banktisztviselője volt, majd a háború folyamán bevonult. A 46-os ezred egyik legjobban ismert, legnépszerűbb főhadnagya volt, páratlan vitézsége, vakmerő haditettei miatt *megkapta a megkapható összes kitüntetést, többek között az arany vitézségi érmet, valamint a vaskorona-rendet is.*

Tragédiáját tulajdonképpen a háború okozta, azt lehet mondani, a háború egy késői áldozata. Frontszolgálatában több alkalommal súlyosan megsebesült. A kínzó és gyötrő hosszú fájdalmas alatt *lángolódtól hozzá a morfiúmmal, amelytől nem tudott elszakadni.* A morfinizmus aztán még súlyosbította állapotát, szinte teljesen aláasta testi és lelki erejét. Amikor 1923 végén édesapja segítségével *belépett a Belvárosi Bank igazgatóságába,* ugy látszott, egészsége és életekedve visszatért. A bank bukását megelőzően azután fájdalmai és sebei kiújultak, heteken át nem járt be a bankba, súlyos fájdalmaikkal járó, egyre súlyosbodó lábsebe ágyhoz kötötte, úgy, hogy több alkalommal meg is operálták. Eppen a *legutolsó operáció után érte a bank összeomlásának híre,* amelynek közvetlen előzményeiről nem is értesült, szenvedéseiben meg akarták kimélni ettől.

A bank összeomlása súlyosan befolyásolta lelki és idegállapotát, annyira, hogy családja már akkor tartott az öngyilkosságtól. Idegállapota ekkor már olyan volt, hogy az orvosok rendelkezésre a *szegedi egyetem eimklinikájára vonult be.* Hosszu hónapokig kezelték itt állandó felügyelet alatt, míg az elmúlt év nyarán tüdejét is megtámadta a kór olyannyira, hogy az orvosok hegyi levegőre küldték. Így került azután az inzersdorfi szanatóriumba, ahonnan a bécsi penzió csendes szobája következett. Az utolsó állomás.

Bach Artur halálának híre mindentől megdöbbenést keltett, családja már remélte, hogy a hosszas szanatóriumi kezelés után meggyógyul lába, tüdeje is és visszanyeri életkedvét. A Bach-családot a legidősebb fiu öngyilkosságával rövid időn belül a harmadik súlyos csapás érte. Eredményes, jótékony és dolgos élete delelőjén halt meg Bach Jenő,